

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Dir. Veiligheidsbeleid
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
DVB/VD - 111/2017

Datum 26 september 2017
Betreft Aanschaf Russisch S-400 luchtafweersysteem door Turkije

Geachte voorzitter,

Met deze brief wil het kabinet u nader informeren over de aanschaf door Turkije van het Russische S-400 luchtafweersysteem, zoals u toegezegd tijdens het Algemeen Overleg AVVN op 12 september 2017. Eerder werd u over dit onderwerp geïnformeerd naar aanleiding van vragen van het lid Ten Broeke en de leden Ten Broeke en Knops (vraagnummers respectievelijk 2017Z09564 en 2017Z10610).

Zowel Rusland als Turkije heeft de overeenkomst op 12 september 2017 bevestigd in de pers. Nederland noch de Noord-Atlantische Raad is tot dusver geïnformeerd over de overeenkomst. Het S-400 luchtafweersysteem is vergelijkbaar met het Amerikaanse Patriot-systeem dat verscheidene bondgenoten in gebruik hebben, waaronder Nederland. Naar verluidt is het S-400 raketsysteem in staat om op afstanden tot 400 kilometer vliegtuigen en raketten uit de lucht te halen. Dit is echter in hoge mate afhankelijk van de te leveren versie, systeemcomponenten en de operationele omstandigheden.

De aanschaf van wapensystemen is een soevereine aangelegenheid. Ook in het NAVO-bondgenootschap blijft deze autonomie gewaarborgd. Er bestaat geen NAVO-regelgeving voor de aanschaf van wapensystemen voor nationale toepassing, noch heeft de NAVO de bevoegdheid om de aanschaf van wapensystemen tegen te houden. Wel wordt ernaar gestreefd de nationale wapensystemen van bondgenoten zoveel mogelijk op elkaar te laten aansluiten, ondermeer met het oog op efficiency en interoperabiliteit. Voorts is het ook in het belang van de lidstaten dat NAVO-operaties zo efficiënt mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Het Russische S-400 systeem is niet in gebruik bij andere bondgenoten. De Turkse aanschaf daarvan is om een hoeveelheid van redenen zorgelijk. Ook andere bondgenoten, waaronder de Verenigde Staten, hebben recentelijk publiekelijk soortgelijke zorgen geuit over het gebrek aan interoperabiliteit. Turkije heeft meermaals verklaard dat de keuze voor het S-400 systeem onder andere op financiële overwegingen berust.

Voordat wapensystemen deel kunnen uitmaken van NAVO-netwerken en systemen, moeten deze aan de NAVO-eisen voldoen. Hierbij worden zowel

technische specificaties meegewogen als veiligheidsoverwegingen, waaronder het weglekken van technologie naar derde landen. Het is daarom nagenoeg uitgesloten dat een S-400 luchtverdedigingssysteem zal worden geïntegreerd in NAVO-systemen en entiteiten.

Dir. Veiligheidsbeleid

Onze Referentie
DVB/VD - 111/2017

De Minister van Buitenlandse Zaken,

De Minister van Defensie,

Bert Koenders

J.A. Hennis-Plasschaert